

بررسی تطبیقی تشابهات و تمایزات خانه‌های مسلمانان و زرتشتیان در یزد

سجاد بلوکی^۱، هانیه اخوت^{۲*}

^۱ کارشناسی ارشد معماری، دانشکده مهندسی، پردیس فارابی دانشگاه تهران
^۲ استادیار دانشکده مهندسی، پردیس فارابی دانشگاه تهران

تاریخ پذیرش: ۹۴/۱۰/۰۷

تاریخ دریافت: ۹۴/۰۷/۱۰

چکیده

خانه‌های سنتی یزد همواره در برنامه‌ریزی و طراحی شهری مورد توجه بوده و این خانه‌ها از دو جنبه در خور توجه هستند؛ بُعد معماری و بُعد فرهنگی هویتی. آنچه مورد توجه است این است که ارزش‌ها و باورهای دینی همواره تأثیر مستقیمی بر هویت فرهنگی جامعه دارند. این مقاله بر آن است که نقش ارزش‌ها و باورهای دینی را در چگونگی شکل‌گیری محیط مسکونی یزد مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد. در این مقاله ارزش‌ها و باورهای دینی ساکنان خانه به مثابه متغیر مستقلی است که بر ساختار کالبدی خانه به عنوان متغیری وابسته مؤثر واقع می‌شود. به صورتی که پس از مطالعه دقیق ارزش‌ها و باورهای دینی مسلمانان و زرتشتیان در منابع دست اول هر دو، چگونگی تأثیر این عوامل و تجلی آن در نمونه‌های موردی، در قالب سه حوزه کالبدی، ساختاری و الگوهای مفهومی مورد بررسی دقیق قرار گرفته‌اند. بنابر این برای پی بردن به رابطه میان این دو متغیر روش تحقیق از نوع توصیفی - تحلیلی انتخاب شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که علاوه بر فرهنگ دینی به عنوان مهم‌ترین عامل، اقلیم و جغرافیا، اقتصاد، مسائل سیاسی و امنیتی نیز در شکل‌گیری ساختار کالبدی خانه‌های سنتی یزد تأثیرگذار بوده‌اند و این عوامل باعث ایجاد الگوهای خاصی در مسکن سنتی در این شهر شده‌اند. علاوه بر این که معماری خانه‌های مسلمانان و زرتشتیان در این شهر به گونه‌ای شکل گرفته‌اند که مؤلفه‌های هویت دینی در آنها قابل مشاهده است. بنابر این هر چند در برخی بخش‌های این خانه‌ها تشابه‌هایی دیده می‌شود، ولی تمایزهایی در خانه‌های پیروان این دو دین به چشم می‌خورد، که نشانگر تأثیر عمیق اعتقادات، ارزش‌ها و باورهای زرتشتیان و مسلمانان یزد در کالبد خانه‌هایشان است.

واژگان کلیدی: خانه مسلمانان، خانه زرتشتیان، ابعاد معماری، ابعاد هویتی فرهنگی، ارزش‌ها و باورهای دینی.

A Comparative analysis of the similarities and differences between Zoroastrians and Muslims houses in Yazd city

Sajjad Boluoki

M.A. in Architecture, Department of Engineering, Farabi Campus, University of Tehran, Iran

Hanie okhovat

Assistant Prof., Department of Engineering, Farabi Campus, University of Tehran, Iran

Abstract:

The traditional houses of Yazd has always been considered in the planning and urban design. The houses have two aspects worthy of attention; the architectural and cultural identity. What is remarkable is that; Values and religious beliefs have a direct impact on a society's cultural identity. The study puts analysis the role of values and religious beliefs in the formation of residential environments in Yazd city. In this study, values and religious beliefs of the inhabitants is an independent variable that affect the dependent variable of the physical structure of the houses, So that after careful study of religious values and beliefs of Muslims and Zoroastrians in both primary sources, the impact of these factors and its expression in samples in three areas of physical, structural and conceptual models under scrutiny have taken. So to find out the relationship between these two variables descriptive-analytic research method is selected. The results show; Besides the religious culture as the most important factor, climate and geography, economics, political and security issues as well as the formation of the physical structure of traditional houses have influenced Yazd And this causes certain patterns in traditional housing in the city have And houses the city's Muslims and Zoroastrians as religious identity is formed when components are visible. Moreover, despite of similarities in some parts of the city, the differences are between the buildings of the two religions that show the deep impact of beliefs, values and confidences of their followers in the house planning.

Keywords: Muslems House, Zoroastrians House, Architectural aspects, cultural and identical dimensions, values and religious beliefs.

